

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/66528 Gk 11

20-01-2023

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610-168497

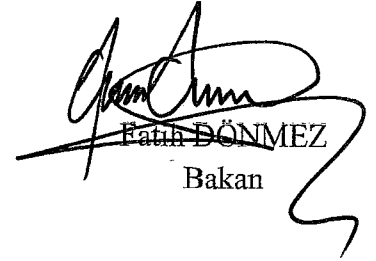
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/66528)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.06.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1038257 sayılı yazınız.

Uşak Milletvekili Sayın Özkan YALIM'ın tarafıma tevcih ettiği 7/66528 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek: 7/66528 Esas Numaralı Önerge Cevabı (2 Sayfa)

UŞAK MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZKAN YALIM'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

DÖNEM
27/5

ESAS NO
7/66528

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ile akaryakıt fiyatlarının belirlenmesinde rafineri fiyatlarının endeksle oluşturulması, dağıtıcı ve nakliye paylarının tavanı gibi fiyatların doğrudan veya dolaylı olarak kamu tarafından belirlenmesine ilişkin uygulamalar sona erdirilmiş olup akaryakıt fiyatları 01/01/2005 tarihinden itibaren en yakın erişilebilir uluslararası piyasa oluşumu dikkate alınarak serbest piyasa koşullarında belirlenmektedir.

Uluslararası ham petrol fiyatının yanı sıra navlun bedeli, döviz kuru, ülkelerin mevzuatlarına göre gümrük vergileri, ÖTV ve KDV gibi diğer vergileme unsurları, tarafların özel hukuk hükümleri çerçevesinde aralarındaki anlaşmalar, benzin ve motorin gibi ürünlerin kendi arz-talepleri ile belirli bir zamandaki dönemsel gelişmeler de akaryakıt fiyatlarının oluşumuna etki edebilmektedir.

Akaryakıt rafineri satış fiyatlarının oluşumunda Akdeniz havzasında (Genova/Lavera) oluşan ve ABD Doları/ton cinsinden yayımlanan rafine edilmiş benzin ve motorin ürünlerinin günlük fiyatları ile TCMB tarafından açıklanan döviz satış kuru esas alınmaktadır. Benzin ve motorin ürün fiyatları veya döviz kurundaki değişimden kaynaklanan akaryakıt nihai satış fiyatlarındaki aşağı ya da yukarı yönlü değişiklikler, yeni fiyatın geçerli olacağı günden iki gün önce oluşan ve yayınlanan benzin ve motorin ürün fiyatları ile TCMB tarafından açıklanan dolar satış kuru baz alınarak tespit edilmektedir. Bu sebeple uluslararası piyasaların durumu göz önünde bulundurularak akaryakıt ürün fiyatlarındaki dalgalanmalar tahmin edilebilse de akaryakıt nihai satış fiyatlarında meydana gelecek değişikliklerin daha önceden kesin olarak bilinmesi mümkün değildir.

Öte yandan, 5015 Sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun ilgili maddesinde yer alan "*Ancak, petrol piyasasında faaliyetleri veya rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte anlaşma veya eylemlerin piyasa düzenini bozucu etkiler oluşturması halinde, gerekli işlemlerin başlatılmasıyla birlikte, her seferinde iki ayı aşmamak üzere, faaliyetlerin her aşamasında, bölgesel veya ulusal düzeyde uygulanmak için taban ve/veya tavan fiyat tespitine ve gerekli tedbirlerin alınmasına Kurum yetkilidir.*" hükmünün etkin bir biçimde ifa edilebilmesini teminen, serbest piyasada oluşan akaryakıt fiyatlarının gerek rafinerici gerekse dağıtım lisansı sahiplerini kapsayacak şekilde takibi Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanlığı (EPDK) tarafından yapılmaktadır.

Kaçak akaryakıt satışı ile ilgili olarak; petrol piyasasında kaçakçılığın engellenmesi için alınan önlemlerden bir tanesi ulusal marker uygulaması olup Ülkemiz petrol piyasasında dolaşımda olan akaryakıtın piyasaya yasal yollardan girip girmediğinin tespit edilmesi ile kaçak ve standart dışı ürün satışının önlenmesi amacıyla 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 18'inci maddesi ile Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmelik kapsamında ulusal marker uygulaması 01/01/2007 tarihinde başlamıştır. Bu uygulama sonucu ülke içerisinde yasal olarak serbest dolaşıma giren akaryakıt ile yasal olmayan akaryakıt ayrıştırılarak ürün ikmal zincirinin her aşamasında denetim yapılabilmekte, kaçak akaryakıtın yurt içinde piyasaya arzı ve standart dışı akaryakıtın diğer akaryakıt ile karıştırılarak piyasaya sunulması engellenmektedir.

Piyasayı anlık olarak izleyerek kaçak akaryakıt ikmalinin engellenmesine yönelik uygulamalardan bir diğeri de bayi ve tank otomasyon sistemleridir. 27/06/2007 tarihli ve 1240 sayılı EPDK Kurul Kararı ile Bayi Denetim Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar belirlenmiş olup söz konusu karar ile dağıtıcı lisansı sahipleri, tescilli markası altındaki bayilerinde akaryakıt hareketlerinin elektronik ortamda izlenebilmesine yönelik istasyon otomasyon sistemi kurmak ve bu sistem ile bayilerindeki akaryakıt hareketlerini izleyerek raporlamak ile yükümlü hale gelmiştir. Kurulan sistem ile alınan veriler ilgili kurul kararında belirlenen esaslar çerçevesinde EPDK ile paylaşılmaktadır.

Petrol piyasasında faaliyet gösteren lisans sahiplerinin stok izleme sistemlerinin daha etkin biçimde takip edilmesine ilişkin olarak Tank Otomasyon Sisteminin kurulmasına ilişkin usul ve esaslar ise 7204/9 sayılı Stok İzleme Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kararı ile belirlenmiştir. Söz

UŞAK MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZKAN YALIM'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

DÖNEM
27/5

ESAS NO
7/66528

konusu sistem ile depolama faaliyetinde bulunan lisans sahiplerinin tüm tanklarındaki petrol miktarı ve petrol hareketi anlık olarak izlemektedir.

Diğer taraftan, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun “İdari Yaptırımlar” başlıklı 20’nci maddesinde yapılan değişiklikler ile 5607 sayılı Kanun’da belirtilen akaryakıt kaçakçılığına ilişkin fiiller için ilgilisi hakkında EPDK tarafından doğrudan idari soruşturma başlatılacağı ve lisans sahibinin ilgili piyasa faaliyeti niteliği itibarıyla düzeltme imkânı olmayan, kötü niyet veya tehlikeli eylem sonucunu doğuran fiilleri nedeniyle EPDK tarafından geçici olarak durdurulabileceğine yönelik hükümler eklenmiştir. Yine aynı değişiklik ile kanuna karşı hile veya yalan beyanda bulunulduğunun tespiti hâlinde lisansın iptal olacağı ve bu hüküm kapsamında lisansı iptal olanlara yeniden lisans verilmeyeceği, lisans sahibinin tüzel kişi olması durumunda ise söz konusu iptale konu fiilin işlendiği tarih itibarıyla; yüzde ondan fazla paya sahip ortaklara, yönetim kurulu başkanı ve üyeleri ile temsil ve ilzama yetkili olanlara, bu kişilerin ortak, yönetim kurulu başkanı veya üyesi olduğu ya da temsil ve ilzama yetkili olduğu tüzel kişilere lisans verilmeyeceği düzenlenmiştir. Ayrıca 28/3/2013 tarih ve 6455 sayılı Kanunun ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunun 20 nci maddesine “5607 sayılı Kanunda belirtilen kaçakçılık fiillerinin işlendiği tespit edilen rafineri hariç her türlü tesiste lisansa tabi tüm faaliyetler kovuşturmaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar EPDK tarafından geçici olarak durdurulur ve bu süre içinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmez. Kesinleşmiş mahkeme kararına göre lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir. Lisans sahibine verilen idari para cezası ödenmeden lisansa konu tesis için lisans verilmez.” hükmü eklenmiştir.

Yukarıda bir kısmı sayılan mevzuat düzenlemeleri kurulan teknik ve elektronik sistemler sayesinde ülkemizde akaryakıt kaçaklığı çok büyük ölçüde sona erdirilmiş olup sahada yapılan denetimlerde elde edilen sonuçlar da bu durumu doğrulamaktadır.

Akaryakıt istasyonlarına ilişkin verilere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanlığı’nın <https://lisans.epdk.gov.tr/epvys-web/faces/paces/lisans/petrolBayilik/petrolBayilikOzetSorgula.xhtml> adresinden ulaşılabilir.

Öte yandan akaryakıt fiyatlarındaki ÖTV ve KDV’nin sıfırlanması veya düşürülmesi yönündeki çalışmalar Bakanlığımız görev alanında olmayıp bu konuda Hazine ve Maliye Bakanlığı’ndan bilgi alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.